

~~Přísně tajné~~

V Praze dne 29. října 1968

Výtisk č.: 14

Počet listů: 6

Denní informace č. 24

Opět bylo získáno několik poznatků z prostředí osob, které během srpnových událostí opustily naši republiku.

Zajímavé údaje se dozvěděl začátkem tohoto měsíce náš spolupracovník ve Vídni od Miroslava VAĐURY, nar. 1925 z Křivoklátku, který zůstal v Rakousku i s rodinou.

VAĐURA se svěřil, že má zažádáno o vystěhování do Kanady. Protože si šel vyřídit v této věci "určité" formality na kanadské velvyslanectví ve Vídni, pozval spolupracovníka, aby jej na ambasádu doprovodil.

Na kanadském velvyslanectví čekalo v té době asi 150 čs. občanů na vyřízení dokladů k vystěhování do Kanady.

VAĐURA vysvětloval, že je nutné, aby každý žadatel o vystěhování předložil roentgenový snímek a potvrzení o očkování. Po předložení těchto dokladů žadatelé obdrží dotazník, který musí na velvyslanectví vyplnit.

Dotazník má 2 části (modrou a bílou), je několikastránkový a uzpůsoben na děrnoštítky. Obsahuje takovéto otázky:

- nacionále;
- důvody k vystěhování;
- zda byl funkcionářem KSČ;

- zda již byl v zahraničí;
- zda a kde má v zahraničí příbuzné;
- zda již byl trestán;
- má-li příbuzné v ČSLA;
- jaké má povolání;
- kde naposledy pracoval;
- koho zanechává v ČSSR atd.

VADURA sdělil, že náklady za roentgen a očkovací vysvětlení hradí čs. žadatelům americká instituce IRC se sídlem ve Vídni, Seilbergasse 6, na základě předložení potvrzení o výši uvedených výloh.

Student ČVUT v Praze Ivan ULRYCH se dozvěděl od svého spolužáka (který má blízko k redaktorům Studenta, kteří byli ve Svobodné Evropě), že každý student - technik, který odejde na Západ, obdrží nejméně na 1 rok stipendium. Poskytování stipendií prý bylo dohodnuto, pro případ persekuce, při návštěvě ve Svobodné Evropě. Poskytuje je Anglie, Švýcarsko a Švédsko.

Znovu bylo zjištěno, že republiku opustilo několik příslušníků čs. armády. Kupříkladu v době domácího léčení, odejel dne 19.10.1968 spolu s manželkou do Maďarska kpt. Juraj RACÍK, nar. 1936, automobilní důstojník VÚ v Topolčanech.

Protože již následujícího dne se telefonicky ozvala jeho manželka z Rakouska, je důvodné podezření, že jmenovaný zběhl přes Maďarsko do Rakouska.

Případ je objasňován pracovníky VKR.

Dne 25.10.1968 zběhl při výkonu služby do NSR voják základní služby Bohuslav MAŠEK, nar. 1948, příslušník 19. průzkumného praporu. Uprchl ozbrojen samopalem (Škorpion) s 10 náboji. S velitelem Západního vojenského okruhu bude projednáno zpřísnění režimu u pohraničních svazků.

Téhož dne zmizel při výkonu služby na státní hranici voják základní služby Julius MELCER, nar. 1949, příslušník 9. pohraniční brigády. Je důvodné podezření, že využil silné mlhy a uprchl do zahraničí. Ve vojenském kufří zanechal sdělení "osobní věci mi pošlete domů".

Dne 28.10.1968 zběhl při výkonu služby na státní hranici do Rakouska voják základní služby Josef KELEMEN, nar. 1949, příslušník 4. pohraniční brigády. I on využil k útěku do zahraničí mlhy.

Všechny uvedené události šetří pracovníci VKR.

Kromě toho byly ve dnech 25. - 28.10.1968 zadrženy při pokusu o útěk do NSR nebo Rakouska tyto osoby:

Manfred KISTNER, nar. 1922, st. přísl. NDR z Lipska;

Josef VODA, nar. 1948, voják základní vojenské služby
VÚ 2066 Semtín;

Jaroslav VOJČ, nar. 1949, voják základní vojenské služby
VÚ 5110 Pardubice;

Václav MAJER, nar. 1925, dělník z Prahy;

Josef KOTEK, nar. 1947, číšník z Hodonína;

Štefan ORŠOŠ, nar. 1950, učeň z Bělé u Pečky;

Josef GIRULSKI, nar. 1947, polský st. přísl., voják jednotky dislokované v prostoru Šumperk.

Velitelství polských jednotek bylo informováno.

Karel ZEŠ, nar. 1942, dělník z Prahy, t.č. ve výkonu trestu, který obdržel propustku na pohřeb matky.

Naproti tomu dne 24. a 26.10.1968 se vrátily ze zahraničí tyto osoby:

Karel MĚCHURA, nar. 1944, dělník z Prahy, který uprchl 8.9.1968 do NSR;

Jaroslav SYROVÁTKA, nar. 1910,
Anna SYROVÁTKOVÁ, nar. 1944,
Stanislav SYROVÁTKA, nar. 1943 a
Petr NOVOTNÝ, nar. 1935, všichni z Poštorné.
Tyto osoby uprchly do Rakouska 11.10.1968.

Všichni zmínění byli propuštěni s tím, aby se hlásili na KO PV.

Ze závadových tiskovin se v posledních dnech před 28. říjnem vyskytly ojedinělé výtisky některých již známých letáků, týkající se vesměs problematiky vstupu vojsk pěti zemí Varšavské smlouvy na území ČSSR.

Závažnější svým obsahem jsou však letáky, které byly zaslány předsedům MNV v Liptovském Mikuláši, Liptovském Hrádku, Kdyni i některým dalším v okrese Domažlice. Leták "upozorňuje" adresáty, že se "připravuje likvidace národních výborů a jejich funkcionářů a vyzývá je, aby se do této akce zapojili".

Pátrání po pisatelích organizují příslušné součásti StB.

Byli vypátráni další pisatelé a rozšiřovatelé letáků:

- Vladimír PAZDERA a Zdeněk VALCHÁŘ v n.p. ROMO Fulnek;
- František DVOŘÁK a Karol HLÁVEK v n.p. SLOVENSKÝ HEDVÁB v Senici;
- Jaromír ŠAVRDA, redaktor Nové svobody v Ostravě a Tomáš TVARŮŽKA, student Karlovy university v Praze.

Proti jmenovaným bylo zahájeno vyšetřování.

Byly získány další poznatky o negativních projevech některých veřejných pracovníků a funkcionářů

i dalších občanů vůči dohodám se Sovětským svazem, jeho představitelům i přímo vůči sovětským vojákům.

Tak např. učitelé na ZDŠ v Likavce, okr. Liptovský Mikuláš, zejména Emilie ČANYOVÁ a Věra HROMADOVÁ hodnotí moskevskou dohodu ve stejné rovině jako mnichovskou dohodu;

- učitelka ZDŠ Bohuslavice, okr. Gottwaldov Marie TRLICOVÁ zesměšňuje žáky a označila je za kolaboranty za to, že byli viděni v prostoru pobytu sovětských vojsk;
- jako protiakci, protestující proti vstupu polské armády na naše území, zorganizovali předsedové závodních výborů ROH ve svých závodech akci proti dělnicím polské národnosti: Jaroslav JIRMAN v n.p. VEBA ve Velké Vsi u Broumova a UDŽIL v n.p. KOVOPOL v Broumově;
- proti smlouvě ostře vystupuje i pracovník n.p. VERTEX Miroslav VRABEC v Litomyšli, při čemž hrubě napadá SSSR;
- představitele Sovětského svazu i sovětskou armádu uráželi i mladí čs. občané, kteří se shromáždili v Trutnově při příjezdu vlaku s vojenskou technikou sovětské armády i před kasárnami v Trutnově, kde se sovětští vojáci ubytovali.

Znovu byly zaznamenány případy zcizení zbraní. Vojín základní služby Jaroslav VYBOSTECH, nar. 1949, příslušník 63. radiotechnického praporu ohlásil, že v noci 18.10.1968 byl při dozorčí službě přepaden. Uvedl, že neznámý pachatel pak v místnosti pro dozorčího odcizil samopal vz. 26.

I když k výpovědi VYBOSTECHA je nedůvěra (protože spáchal již několik krádeží a pokus odcizení lovecké

pušky), jsou ve spolupráci s pracovníky VB prováděna opatření k objasnění případu a k dopadení případného pachatele.

Dne 27.10.1968 zběhli vojíni ČSLA Petr JELÍNEK, nar. 1947 a Vojtěch PINKA, nar. 1948 od VÚ 7481. Z muničního skladu, kam se vloupali, odcizili 2 pistole ráže 7,65 a dva samopaly vz. 58 se 794 ostrými náboji. Z garáží v Jemnici, okr. Jihlava odcizili osobní vůz. Oba byli za spolupráce SNB a vojenského útvaru 7481 téhož dne v odpoledních hodinách v Dačicích obklíčení a zadrženi bez použití zbraně.

Byli předáni k trestnímu postihu.

Náčelník hlavní správy StB

plk. RSDr. Václav Š O R A L

R o z d ě l o v n í k :

Výtisk č.1-3: s.plk.JUDr. VAČEK František

4: s.plk.RSDr. ŠORAL Václav

5: s.pplk.JUDr. KUBÍK Jaroslav

6: s.pplk.RSDr. HLAVÁČEK Vítězslav

7: s.mjr. TÁBORSKÝ Jiří

8: s.plk.JUDr. VOSECKÝ Jar.

9: s.pplk. HUBINA Štefan

10: s.gen.major ing. STAVINOHA Josef

11: s.mjr. ing. ČADA Miloslav

12: s.pplk. NĚMEC František

13: pro domo